

Crna Gora
Agencija za sprječavanje korupcije

Broj: 03-04- 1873

Datum: 04.06.2023

Uprava za katastar i državnu imovinu
gđin Koča Đurišić, direktor

PREDMET: Inicijativa za donošenje propisa koji će sadržati procedure, kriterijume i smjernice kojima će se voditi Uprava za katastar i državnu imovinu prilikom obezbjeđivanja poslovnih prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata

Poštovani gospodine Đurišiću;

Shodno nadležnostima iz člana 5 stav 1 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja ("Sl. list Crne Gore", br. 3/20 i 38/20), a postupajući po službenoj dužnosti na osnovu člana 57 stav 2 istog Zakona u kome se navodi da je ovlašćeni službenik Agencije dužan da, pribavi podatke i obavještenja o činjenicama koje su neophodne za vođenje postupka i odlučivanje, o kojima službenu evidenciju vode nadležni državni organi, organi državne uprave, ... Agencija za sprječavanje korupcije pribavila je podatke od Uprave za katastar i državnu imovinu koji se odnose na isplatu sredstava za zakup poslovnih prostorija za rad parlamentarnih političkih subjekata u periodu 01.01 – 31. 12. 2022. godine, kao i kopije/anekse svih zaključenih ugovora o zakupu u 2022. godini i Ugovori o zakupu i tabela sa isplaćenim sredstvima parlamentarnim partijama u 2022. godini.

U Izvještaju o izvršenom nadzoru, a na osnovu podataka Uprave za katastar i državnu imovinu ovlašćeni službenik Agencije utvrdio je da je u 2022. godini za zakup poslovnih prostorija parlamentarnih partija uplaćen ukupan iznos od 559.510,93€.

Kao pravni osnov za obezbjeđivanje prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata iz člana 9 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, uzima se Međustranački dogovor o uslovima, načinu i postupku obezbjeđivanja i korišćenja prostora za rad političkih stranaka iz 1993. godine u kojem je navedeno da se na osnovu zahtjeva partije, u skladu sa raspoloživim sredstvima, obezbjeđuje prostor za rad za:

- političke partije koja ima poslanike u Skupštini Crne Gore, i
- političke partije koje u svojoj svojini nemaju poslovnu zgradu, dio poslovne zgrade ili drugi poslovni prostor koji je dovoljan i adekvatan za rad.

Podaci Uprave za katastar i državnu imovinu ukazuju na ukupno veliki novčani iznos koji se raspodjeljuje u nejednakim iznosima političkim subjektima koji imaju poslanike u Skupštini Crne Gore, a primjetno je da se radi o značajnim sredstvima koja se izdvajaju

na mjesečnom nivou u rasponu od 263 - 4.492 eura, bez zakonom predviđenih kriterijuma i procedura za određivanje iznosa, odnosno površine koja se opredjeljuje, ako se izuzme Međustranački dogovor o uslovima, načinu i postupku obezbjeđivanja i korišćenja prostora za rad političkih stranaka iz 1993. godine.

Shodno članu 78 i 79 Zakona o sprječavanju korupcije osnovni zadatak Agencije je identifikacija rizika od korupcije u normi, te definisanje preporuka koje vode jasnoj, preciznoj i nedvosmislenoj normi čija primjena neće voditi koruptivnoj posljedici i unapređenje odredbi koje mogu dovesti do koruptivnog rizika, u najširem smislu riječi. Navedeni rizik osim pojave korupcije, podrazumijeva i narušavanje etičnosti, transparentnosti, štete po javni interes itd., ukratko sve ono što direktno ili indirektno može otvoriti prostor odnosno mogućnost za neki od oblika koruptivnog ponašanja. Imajući u vidu pomenuto, Agencija je odlučila da sprovede analizu pravnog okvira koji se odnosi na eventualnu zakonsku razrađenost korišćenja budžetskih sredstava iz člana 9 stva 5 koji se odnosi na poslovne prostorije koje za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata obezbjeđuje organ zadužen za poslove imovine.

S tim u vezi, Agencija je analizirala relevantne odredbe Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja ("Sl. list Crne Gore", br. 3/20 i 38/20), Zakona o državnoj imovini ("Sl. list Crne Gore", br. 21/09 i 40/11), Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list Crne Gore", br. 49/22, 52/22, 56/22, 82/22, 110/22 i 139/22), te Uredbe o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini ("Sl. list Crne Gore", br. 44/10).

Sagledavajući relevantne odredbe gore navedenih propisa vidi se:

- da su shodno članu 12 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja troškovi redovnog rada političkih subjekata troškovi koji proističu iz obavljanja redovnog rada, a odnose na: troškove zarada zaposlenih i troškove angažovanja stručnjaka i saradnika; poreze i doprinose; administrativne i kancelarijske troškove, uključujući troškove zakupa prostorija za rad, režijske troškove, troškove prevoza, troškove organizacije sastanaka i događaja, troškove promocije rada i ciljeva političkih subjekata između izbora, troškove međunarodnih aktivnosti političkih subjekata, troškove organizovanja obuka za članove i aktiviste političkih subjekata, troškove istraživanja javnog mnjenja, troškove za nabavku i održavanje opreme, provizije banaka i slične izdatke svojstvene redovnom radu političkih subjekata, a da shodno članu 9 stav 5 poslovne prostorije za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata obezbjeđuje organ zadužen za poslove imovine;
- da u smislu Zakona o državnoj imovini, a shodno članu 2 državnu imovinu čine: pravo državne svojine na pokretnim i nepokretnim stvarima, na novčanim sredstvima, hartije od vrijednosti, i druga imovinska prava koja pripadaju Crnoj Gori ili lokalnoj samoupravi, da se namjena stvari i drugih dobara u državnoj imovini određuje se zakonom ili odlukom nadležnog organa, u skladu sa zakonom, a da se shodno članu 3 Zakona imovinska prava na stvarima i drugim dobrima u državnoj imovini vrše se u skladu sa ovim zakonom i na način kojim se obezbjeđuje javnost, da su nadležni organi dužni da sa stvarima i drugim dobrima u državnoj

imovini postupaju kao dobri domaćini i odgovaraju za to, kao i da nepokretnim i pokretnim stvarima i drugim dobrima u državnoj imovini, na kojima svojinska ovlaštenja vrši Crna Gora, raspolaže Vlada ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno, što je navedeno u članu 29 stav 1 ovog Zakona;

- da shodno članu 5 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave Ministarstvo finansija vrši poslove uprave koji se odnose na davanje predloga u vezi sa upravljanjem i raspolaganjem državnom imovinom, kao i da je shodno članu 25, a u vezi člana 21 Uredbe Uprava za katastar i državnu imovinu prepoznata kao organ uprave koji između ostalog vrši poslove koji se odnose na vođenje jedinstvene evidencije državne imovine u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima; vođenje registra državne imovine; staranje o namjenskom korišćenju državne imovine...
- te je konstatovano da Uredba o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini nema relevantne procedure kad je u pitanju način obezbjeđivanja poslovnih prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih partija.

Imajući u vidu da je kao pravni osnov za obezbjeđivanje prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata iz člana 9 stav 5 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja Uprava za katastar i državnu imovinu navela Međustranački dogovor o uslovima, načinu i postupku obezbjeđivanja i korišćenja prostora za rad političkih stranaka iz 1993. godine, u njemu se u tački 7. i 8. navodi da će radni prostor koji se obezbjeđuje u skladu sa ovim Dogovorom parlamentarne stranke koristiti kao zakupci po osnovu ugovora o zakupu koji će zaključivati sa nadležnim organom kojeg odredi Vlada, a da će troškove zakupnine za radni prostor obezbjeđen u skladu sa ovim dogovorom snositi Vlada obezbjeđivanjem odgovarajućih namjenskih sredstava u Budžetu CG, dok se u tački 6 Dogovora predviđa da pravo na obezbjeđeni radni prostor gubi parlamentarna stranka ako izgubi parlamentarni status, stekne pravo svojine poslovnoj zgradi, dijelu poslovne zgrade ili drugom poslovnom prostoru koji je dovoljan i adekvatan za rad ili ako radni prostor počne da koristi za druge namjene koje nijesu utvrđene tačkom 4 ovog Dogovora.

Iz svega gore navedenog, imajući u vidu citirane odredbe zakona i podzakonsih akata, kao i dijela Međustranačkog dogovora o uslovima, načinu i postupku obezbjeđivanja i korišćenja prostora za rad političkih stranaka iz 1993. godine Agencija je mišljenja da navedeno ne predstavlja dovoljan nivo unaprijed propisanih procedura po kojima će se sprovoditi raspolaganje ovog dijela budžetskih sredstva na transparentan način, što je osnovni preduslov za zakonito, nezavisno, nepristrasno, i odgovorno vršenje poslova kojim javni funkcioneri i drugi zaposleni u organu vlasti čuvaju svoj ugled i ugled organa vlasti, obezbjeđuju povjerenje građana u vršenje javnih funkcija i rad organa vlasti i otklanjaju sumnju u mogućnost nastanka i razvoja korupcije, a istovremeno smanjuju prostor za favorizovanje pojedinačnih interesa na štetu javnog.

S tim u vezi Agencija smatra neophodnim donošenje propisa koji će sadržati procedure, kriterijume i smjernice kojima će se voditi Uprava za katastar i državnu imovinu prilikom obezbjeđivanja poslovnih prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata, koje će isključiti arbitrarnost u odmjeravanju okolnosti kojima se sada u svakom

pojedinačnom slučaju rukovodi, a kako bi u narednom periodu u ovoj oblasti bila smanjena primjena diskrecionih ovlašćenja, trošenje „javnog“ novca bilo transparentno, te stvoren ambijent u kojem svi politički subjekti ovo pravo mogu ostvariti pod ravnopravnim, a unaprijed poznatim uslovima.

S poštovanjem,

DIREKTORICA
Jelena Perović

NAČELNICA
Milica Popović

M. Popović

V.D. POMOĆNIK DIREKTORICE
Boris Vukašinović

B. Vukašinović

Dostavljeno:

- Upravi za katastar i državnu imovinu
- Ministarstvu finansija
- a/a

Ekspedovano dana:
Samostalni Referent:

04-08-2023